

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 6/ 28. januar 2021

NIČ NI NAROBE, ČE SMO TUDI MI KDAJ »SAMOSVOJI«

Se tudi vam zdi, da ste že skoraj pozabili, kdaj je bilo novo leto in da čakate na daljše in toplejše dni? Januar velja za mesec z najmanj »pomembnimi« dnevi, vseeno pa se v njem skrivajo vsaj trije pomembni dnevi: 27. januar, ki je svetovni dan spomina na žrtve holokavsta, 29. januar, ki je svetovni dan indigo otrok, in 31. januar, ko je svetovni dan boja proti kajenju.

Rimski bog Janus je mesec januar upodobil z dvema glavama, kjer je ena gledala nazaj, druga pa naprej. To je bilo naše izhodišče za prvo številko spletnega novičnika v letu 2021: pripravili smo nekaj vsebin za nazaj in seveda precej za naprej.

Hkrati pa smo iz januarja že vstopili v februar - kako dober bo, pa je stvar perspektive.

Naj bo čim boljša in pozitivna!

KOLENDAR DOGODKOV:

2. februar	Delavnica projekta Hrana ni za tjavendan, tema: Reciklirana kuharija
2. februar	Državno tekmovanje v Ekokvizu za SŠ
12. februar	2. vmesni rok za oddajanje prispevkov za Mlade poročevalce za okolje
4. marec	Državno tekmovanje v Ekokvizu za OŠ
26. marec	Rok za oddajo del za Likovni natečaj za kreativne izdelke
30. marec	Zaključek nagradnega natečaja Misija: Zeleni koraki
31. marec	Rok za oddajo inovativnih receptov v natečaju Reciklirana kuharija
31. marec	Rok za oddajo maskote/znaka v natečaju projekta »Ekošola meri odtis CO ₂ «
22. april	Rok za oddajo prvega oblikovalskega izziva »NAREDIMO BOLJE – OBLIKUJMO TRAJNOSTNO, OBLIKUJMO KROŽNO«
23. april	Zaključek nagradnega natečaja MVSE - Mladi v svetu energije
23. april	Obeležitev SLOVENSKEGA DNEVA BREZ ZAVRŽENE HRANE - dan proti zavrženi hrani
30. april	Zaključek nagradnega natečaja projekta »Odpadkom dajemo novo življenje«
30. april	EKO-PAKET: Zaključek nagradnega natečaja »Ustvarjajte iz odpadne embalaže za mleko in sokove«
11. maj	Zaključek nagradnega natečaja projekta »Ne zavrzi oblek, ohrani planet«
11. maj	Zaključek projekta Hrana ni za tjavendan: rok za oddajo dnevnika zavržene hrane in video prispevkov

Vsebina:

*E-SPACE
LEAF
Reciklirana kuharija
Slovenski dan brez
zavržene hrane* 2

*Ekokviz OŠ
MPO* 3

*EKOŠOLA MERI ODTIS
CO₂* 4

EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

*OBLIKOVALSKI IZZIV
E-SPACE* 4

ORGANIZIRALI SMO

Spletni seminar OBLIKOVALSKI IZZIV: Oblikujemo boljše – oblikujemo trajnostno, oblikujemo krožno

V četrtek, 21. januarja 2021, smo organizirali spletni seminar »Oblikovalski izziv: Naredimo boljše – oblikujemo trajnostno, oblikujemo krožno«. S primeri dobre prakse smo pokazali, kako zasnovati in oblikovati trajnostne in krožne izdelke oziroma rešitve.

Več na [POSNETEK IN PREDSTAVITVE SPLETNEGA SEMINARJA »OBLIKOVALSKI IZZIV« – Ekošola.](#)

ALI STE VEDELI?

Pravo krožno gospodarstvo obstaja, kadar se materiali in predmeti neprekinjeno uporabljajo ali se obnovijo brez izgube kakovosti ali pa se uspešno vrnejo v biosfero.

Odpadke je mogoče odpraviti:

1. Če poiščemo materiale in postopke izdelave, ki imajo majhen vpliv na okolje; s tem karseda zmanjšamo odpadke.
2. Če podaljšamo življenjsko dobo izdelka, tako da ga oblikujemo v ta namen.
3. Če izdelek oblikujemo tako, da bo primeren za recikliranje.

Spletni seminar programa LEAF - ZNANJE O GOZDOVIH : Gozd in gozdno gospodarstvo v Sloveniji

V sredo, 27. januarja, smo organizirali spletni seminar, na katerem so strokovnjaki iz družbe SiDG - Slovenski državni gozdovi in Zavoda za gozdove s teoretičnimi podlagami in praktičnimi primeri predstavili različne vidike in funkcijo gozdov, drevesne in živalske vrste, gozdne rezervate in pragozdove. Na praktičnem primeru žledoloma kot naravne katastrofe iz leta 2014, so prikazali gospodarjenje z gozdovi.

Na povezavi [POSNETEK IN PREDSTAVITVE SPLETNEGA SEMINARJA »GOZD IN GOZDARSTVO V SLOVENIJI« – Ekošola](#) lahko dostopate do bogatega nabora virov in povezav za aktivnosti o gozdu in v gozdu.

RAZPISI IN PROJEKTI

Natečaj Reciklirana kuharija: predstavite inovativne recepte iz ostankov živil

V projektu Hrana ni za tjavendan razpisujemo nagradni natečaj Reciklirana kuharija, kjer vas vabimo k oddaji inovativnih receptov, kaj narediti iz živil, ki jih ne porabimo v celoti ali pa nam ostanejo in jim bo potekel rok. Do 31. marca zbiramo originalne kuharske recepte, ki jih predstavite na čim bolj izviren način.

Raziščite svet kulinarike in zapišite inovativen kuharski recept z lokalnim pridihom in/ali avtohtonimi posebnostmi. V receptu morajo biti uporabljeni ostanki živil (npr. star kruh) ali ostanki jedi (npr. pire krompir). Rok za oddajo receptov za natečaj Reciklirana kuharija je 31. marec 2021, oddajte jih na e-naslov: hrananzatjavendan@gmail.com.

Več <https://ekosola.si/razpis-nagradni-natecaj-reciklirana-kuharija-20202021/>

V projektu Hrana ni za tjavendan letos zbiramo tudi video prispevke – tako lahko povežete aktivnosti tega projekta z Mladimi poročevalci za okolje.

SLOVENSKI DAN BREZ ZAVRŽENE HRANE

Ker bo letošnji dan brez zavržene hrane, to je 24. april, v soboto, v programu Ekošola vabimo vse šole, da ga obeležimo dan prej, torej 23. aprila. Načrtujemo aktivnosti za manj zavržene hrane. Vabimo vas, da nam posredujete zamisli in predloge, kako bi obeležili dan, ki je namenjen manj ali nič zavrženi hrani ter s tem prispevali k zmanjšanju zavržene hrane tudi v prihodnje.

kostak.si

vsakenkorak.
za čisto okolje.

**Bodi eko.
Bodi kul.**

Raziskuj in v *Ekokvizu* sodeluj!

kostak
vztrajnost za
prihodnost

1240 učencev sodelovalo v šolskem tekmovanju v Ekokvizu za OŠ

Letošnji Ekokviz smo prilagodili šolanju od doma. Tako smo pravila Ekokviza za OŠ prilagodili in namesto ekipnega šolskega tekmovanja izvedli individualno tekmovanje. Učenci so tekmovali v treh starostnih kategorijah, vsaka s svojo temo (6. razred: hrana, 7. razred: ogljični odtis/krožno gospodarstvo, 8. razred: energija).

Na šolskem tekmovanju je sodelovalo 1240 učencev iz 119 osnovnih šol iz vse Slovenije, ki so odgovarjali na 30 vprašanj iz razpisanih treh vsebin.

Na državno tekmovanje se bodo uvrstili učenci, ki so v vsaki kategoriji/razredu dosegli prva tri mesta: prvi trije učenci 6. razreda, prvi trije učenci 7. razreda in prvi trije učenci 8. razreda iz vsake šole.

Neuradni rezultati šolskega tekmovanja so objavljeni na povezavi: https://ekosola.si/wp-content/uploads/2021/01/Neuradni-rezultati-%C5%A1olsko-tekmovanje-Ekokviz-O%C5%A0-20_21.pdf

Državno tekmovanje bo **4. marca 2021** prek spleta.

Vprašanja šolskega tekmovanja so dostopna vsem učencem, ki se bodo udeležili državnega tekmovanja, da bodo utrdili svoje znanje:

- vprašanja za 6. razred: [hrana](#),
- vprašanja za 7. razred: [ogljnični odtis/krožno gospodarstvo](#),
- vprašanja za 8. razred: [energija](#).

Mladi poročevalci za okolje: okolju dajemo glas tudi od doma 12. februar: vmesni rok za oddajo prispevkov

Učence, dijake in študente vabimo, da razmišljajo in predstavljajo okoljske izzive, iščejo in predstavljajo rešitve kot pisne, foto ali video novinarske prispevke. Predstavite lahko katero koli temo: podnebne spremembe, gozd, biotsko raznovrstnost, hrano, šolske vrtove, trajnostno mobilnost, odpadke, krožno gospodarstvo, energijo in druge. Povezujete jih lahko z vsemi projekti, ki jih izvajate v šoli ali doma, še posebej: Oblikovalski izziv, E-SPACE, LEAF – Znanje o gozdovih, Ne zavrzi oblek, ohrani planet, Hrana ni za tjavendan, Odpadkom dajemo novo življenje, Eko-paket, Misija: Zeleni koraki, Ekošola meri odtis CO₂, Šolska vrtilnica in drugi. Več: [Mladi poročevalci za okolje – Ekošola](#).

Kampanja Trash Hack do 25. marca in prispevki v angleškem jeziku

Za vse, ki želite svoj novinarski čut preizkusiti in predstaviti v angleškem jeziku, so Mladi poročevalci za okolje (MPO) prav tako prava možnost. Prispevke v angleškem jeziku lahko objavimo na strani [Young Reporters for the Environment – YRE HUB](#). Mednarodna mreža MPO (YRE – Young Reporters for the Environment) skupaj z UNESCOM organizira kampanjo Trash Hack. Več na: [About the Campaign – Young Reporters for the Environment in About - UNESCO Trash Hack](#). Rok za oddajo prispevkov: 25. marec 2021. Vse prispevke zbiramo na e-naslovu: info@ekosola.si.

EKOŠOLA MERI ODTIS CO₂

Kalkulator CO₂: za katera področja, kdaj in kako ga lahko uporabljate?

Preizkusite Kalkulator CO₂ tudi pri učenju na daljavo: kalkulator je izvrsten pripomoček za učenje o podnebni spremembi in ogljicnem odtisu, še posebej za področja ogrevanje, svetila, električne

naprave, promet, odpadki in zavržena hrana. Za vsako področje imate na voljo delovne liste in nasvete, kako zmanjševati ogljični odtis.

Lotite se tudi izračuna: vhodni podatki so podatki o številu učencev v razredu, šoli, o površini razreda in šole ter nekateri drugi. Za vsak sklop vnašate podatke, kot so: poraba energentov, električne energije, prevoženi kilometri, količina odpadkov, količina zavržene hrane in drugi. Za čim lažje izpolnjevanje so na voljo [Navodila za uporabo Kalkulatorja CO₂](#).

Iščemo podnebno maskoto

Vabimo vas, da pri raziskovanju, spoznavanju in merjenju ogljičnega odtisa učenci in dijaki narišejo maskoto ali znak, ki ga lahko dopolnite s sloganom ali pozivom za blaženje in prilagajanje podnebni spremembi v razredu, šoli, doma ali v lokalni skupnosti. Več na [TEJ povezavi](#)

Projekt Ekošola meri odtis CO₂ je financiran s sredstvi Sklada za podnebne spremembe

Sodelujte v PRVEM OBLIKOVALSKEM IZZIVU PROGRAMA EKOŠOLA »Naredimo bolje - oblikujemo trajnostno, oblikujemo krožno!«

Vabimo k sodelovanju v oblikovalskem izzivu, v katerem iščemo trajno(stno) in krožno zasnovane in oblikovane izdelke in storitve - ki upoštevajo trajnostne vidike v čim več fazah življenjskega cikla. Sodeluje lahko katerakoli šola, skupina ali posamezni učenec, dijak ali študent.

Analize kažejo, da kar 80 odstotkov vpliva izdelka na okolje določa faza snovanja in oblikovanja. Kako izdelke v našem življenju izboljšati, da bodo imeli čim manjši vpliv na okolje? Kako jih zasnovati in oblikovati, da po uporabi ne bodo končali kot odpadki ampak kot vir za nov podoben izdelek ali izdelek za drugačno uporabo? Načrtujte in oblikujte izdelke po načelu ReSLOVE: obnavljaj, deli, optimiziraj, skleni krog, virtualiziraj, zamenjaj (angl: regenerate, share, optimize, loop, virtualize, exchange).

Razmislite in načrtujte:

- ⇒ vhodni material in surovine,
- ⇒ način pridelave ali izdelave,
- ⇒ pripomočke in sredstva, ki jih pri tem uporabljate,
- ⇒ vir energije v postopku pridobivanja materialov in izdelave ali uporabe izdelka, storitve,
- ⇒ transportne poti,
- ⇒ kaj se zgodi po uporabi izdelka (ponovna uporaba ali spremenjena uporaba) – krožnost snovi,
- ⇒ kako in s čim doseči, da ima izdelek ali storitev čim manjši ogljični odtis oziroma okoljski vpliv,
- ⇒ druge trajnostne vidike, ki jih prepoznate pri snovanju ali izdelavi svoje zamisli.

Izdelke oziroma rešitve oddajte do 22 . aprila 2021.

Več na povezavi [Krožno gospodarstvo E-SPACE – Ekošola](#), kjer so na voljo dodatni viri in povezave. V pomoč pa sta tudi posnetek spletnega seminarja [«Oblikovalski izziv»](#) in posnetek [predstavitve, in gradivo »Iz česa so izdelani?«](#)